

Emunah from the Arbeh

"Kinderlach, we have reached a very special point in the Pesach Seder."

"Are we ready to eat the matza, Abba?"

"Not quite, kinderlach. We are now going to speak about the *makka* of *arbeh* (plague of locusts). It was a special *makka*."

"Arbeh? We know that all of the *makkos* were great miracles, Abba. What makes the *makka* of *arbeh* so special?"

"Just look into the Chumash, kinderlach. At the beginning of parashas Bo, Hashem tells Moshe Rabbeinu to come to Paroh because He hardened his heart and the hearts of his servants. Why? In order to bring another plague upon them. As a result of this we would be able to tell our children that Hashem made a mockery out of Mitzrayim. (from Shemos 10:1-2). Do you know which plague the Torah was referring to, kinderlach?"

"Arbeh, Abba."

"Excellent, kinderlach. The Sefer Eved HaMelech relates that the Torah singles out this *makka* because it has a special impact. Recounting its details has the power to imbue our hearts with strong, complete *emunah* (faith) in Hashem and in His *hashgacha pratit* (personal supervision of the world)."

"Please tell us what makes *makkas arbeh* so special, Abba. We want to know about it and strengthen our *emunah*!"

"With pleasure, kinderlach. The *makka* began with Moshe stretching his staff over the land of Mitzrayim. Hashem brought an east wind through the land all day and night. In the morning, the east wind brought the *arbeh*. They ascended over all the land of Mitzrayim, and rested in all the borders of Mitzrayim. There was never anything like them, before or since. For they covered the face of the whole land, and it was darkened (from Shemos 10:13-15).

"These *arbeh* were not ordinary locusts. They ate up all of the grain and vegetation that was left in the fields after the plague of *barad* (hail). No greenery remained on the trees or the crops of the field in the entire land of Mitzrayim. This was *middah kinaged middah* (measure for measure), for the Jewish slaves had cultivated those fields. The *arbeh* even ate the clothing and jewelry that the Mitzrim

were wearing. They penetrated into the innermost rooms of their homes. Normal locusts are harmless, but these *arbeh* had venomous saliva which killed the Mitzrim. We learn this from the verse, 'May Hashem remove from me this death' (Shemos 10:17)."

"Amazing."

"There is more, kinderlach. There are several species of locusts. Normally, an attack comes from only one species. Here, all of species came at once."

"Wow. Please tell us more, Abba."

"Okay, kinderlach. Locusts were considered a delicacy in those days. An invasion of *arbeh* would be considered a blessing to the Mitzrim, who ate them. They were happy when the *arbeh* came. Now they would have nice fat locusts to eat! They

even began to pickle them and preserve them in barrels. Hashem, in His Infinite Wisdom, turned everything around. A strong west wind blew every one of the *arbeh* away."

"Even the ones in the barrels, Abba?"

"Yes, kinderlach. Not one single locust remained in Mitzrayim. Contrast this with the plague of *tsefardeah* (frogs). When that *makka* ended, the frogs were left all over the land of Mitzrayim. 'And they gathered them together in heaps; and the land stank.' (Shemos 8:10). The dead animals that were useful to them, Hashem took away. And the carcasses that were repulsive, Hashem left there for them to dispose of."

"How ironic!"

"Yes, kinderlach. Now, let us take a look at this verse in the Torah. 'I made a mockery of Mitzrayim' (Shemos 10:2). Rashi explains that Hashem "toyed" with the Mitzrim. He sat in Shomayim and played with them, like a child plays with dolls. The Eved HaMelech says that we must thoroughly search and investigate

the plague of *arbeh* to see how Hashem toyed with the Mitzrim."

"We're ready Abba!"

"Until this *makka* of *arbeh*, kinderlach, Paroh acted with respect toward Moshe and Aharon. However, this time he dismissed them with much *chutzpah*. After the *makka* of *choshesh* (darkness) he acted even more brazenly. 'Go from me! Beware – do not see my face any more, for the day that you see my face, you shall die!' (Shemos 10:28)."

"What *chutzpah*!"

"You're not kidding kinderlach. Imagine Paroh's shame when he had to go around in his pajamas in the middle of the night searching for Moshe and Aharon."

"A disgrace."

"Exactly. Hashem toyed with Paroh. The King of Mitzrayim imagined himself to be a god. When he went to the Nile River, it rose to meet him. He claimed that he created it and that he was providing the water that gave sustenance to Mitzrayim. With the plague of *arbeh*, all of the food was devoured. He was shown to be powerless and unable to feed his nation. This was a bitter disappointment to the Mitzrim. The *makka* of *barad* (hail) had destroyed the trees and many of the grains of the field. However, the wheat and spelt remained. The Mitzrim were happy! They had food! However, their happiness was short-lived. The *arbeh* ate the remaining grain. And so, Hashem toyed with them. He hung a ray of hope in front of their eyes, and then took it away."

"What a *makka - arbeh*."

"Yes, kinderlach. Remember it forever."

Kinderlach . . .

All of the makkos were truly miraculous. However, the makka of arbeh had a special quality. It showed how The Almighty made a mockery out of Mitzrayim, Paroh and his country with a laughing stock. Hashem toyed with them, totally disgracing them in their own eyes and the eyes of the world. Why? To show us that He is The Only One. He is The All Powerful, with the ability to do anything to anyone at anytime. He is the Only One to believe in, because everyone and everything else is powerless against Him. That is the lesson of arbeh. Learn it well, kinderlach, and strengthen your emunah.

והגדת לבנך

פרשת בא

אותם בחביות. אך ה' הביא רוח מערבית חזקה, שנשאה את הארבה הרחק משם.

"אפילו אלה שכבר נמלחו בחביות?"

"כן, ילדים. לא נשאר אפילו ארבה אחד בכל מצרים. ואם נשווה זאת למכת הצפרדע, נראה שבמכת הצפרדע נשאר הצפרדעים בכל ארץ מצרים: 'ויצברו אותם חמרים חמרים [ערימות ערימות] ותבאש הארץ' (שמות ח', י'). את אותם בעלי חיים שהמצרים יכלו לעשות בהם שימוש – הרחיק ה' מהם, ולעומת זאת, את פגרי הצפרדעים המאוסים השאיר ה' שם, כדי שיפנו אותם בעצמם." "בדווקא."

"נכון, ילדים. וכעת הבה נסתכל בפסוק אחד בתורה: 'את אשר התעללתי במצרים' (שמות י', ב'). רש"י מסביר שה' שיחק במצרים – ישב בשמיים ושיחק בהם (כביכול) כמו שילד משחק בצעצועים. ה"עבד המלך" אומר שעלינו לעיין במכה זו ולחקור אותה כדי לראות כיצד שיחק ה' עם המצרים."

"אנחנו מוכנים למשימה, אבא!"

"עד למכת הארבה, התנהג פרעה בכבוד למשה ולאהרן. אך הפעם הוא גירש אותם מעם פניו בחוצפה גדולה. לאחר מכת חושך, הוא התנהג בעזות רבה עוד יותר: 'לך מעלי, אל תוסף ראות פני כי ביום ראותך פני תמות!' (שמות י', כ"ח)."

"איזו חוצפה!"

"אתם צודקים, ילדים. וכעת תארו לעצמכם את בושותו של פרעה כשהיה צריך לצאת בפיג'מה שלו באמצע הלילה לחפש אחר משה ואהרן."

"ממש בזיון בשבילו."

"בדיוק כך. ה' שיחק עם פרעה. מלך

מצרים חשב שהוא אלוה. כאשר הוא ירד ליאור, עלה היאור לקראתו. הוא טען שהוא ברא את היאור ושהוא מספק את המים המחיים את מצריים. מכת הארבה חיסלה את כל המזון של מצריים, וכולם ראו שהוא חסר אונים, ואינו יכול להאכיל את בני עמו. היתה זו אכזבה גדולה למצרים. מכת הברד אמנם שברה את העצים והרבה מהתבואות שהיו בשדה, אך החיטה והכוסמת נשארו – והמצרים שמחו על כך. היה להם עדיין מזון! אך שמחתם לא ארכה זמן רב. הארבה אכל את יתר התבואה, וזהו ה"משחק" ששיחק איתם ה': קודם השאיר להם מעט תקווה, ואז הסיר גם תקווה זו."

"איזו מכה – הארבה!"

"אכן כן, ילדים. זכרו זאת לתמיד."

ילדים יקרים . . .

כל המכות היו נסים של ממש, כמובן, אך למכת הארבה היה ייחוד משלה: היא הראתה כיצד הקב"ה יכול "לשחק" עם המצרים. לאחר מכה זו, צחקו הכל פרעה ועל עמו. ה' "שיחק" איתם וביזה אותם בעיני עצמם ובעיני כל העולם. לשם מה? כדי להראות לנו שהוא הא-ל היחיד - הוא הכל יכול, שיכול לעשות כל דבר שהוא רוצה, לכל אחד, בכל זמן שהוא. הוא היחיד שצריך להאמין בו, כי כל שאר הכוחות בעולם חסרי אונים כנגדו. זהו הלקח שלומדים ממכת הארבה. לימדו אותו היטב, ילדים יקרים, וחזקו את אמונתכם.

ללמוד אמונה מן הארבה

"ילדים יקרים, הגענו לחלק מיוחד מאוד של ליל הסדר."

"האם אנחנו עומדים לאכול את המצה, אבא?"

"לא, עדיין לא; אנחנו עומדים לדבר על מכת הארבה. היתה זו מכה מיוחדת במינה."

"ארבה? הרי אנחנו יודעים שכל המכות היו נסים גדולים, אבא. מה מיוחד את מכת הארבה דווקא?"

"הביטו בחומש, ילדים. בתחילת פרשת בא, ה' אומר למשה רבינו לבוא אל פרעה כי ה' הכביד את לבו של פרעה ואת לב עבדיו. ולשם מה עשה זאת? כדי להביא עליהם עוד מכה. בשל מכה זו, הודיע למשה, ויכל עם ישראל לספר לבניו שה' התעלל במצרים, ויוכל גם לספר להם על האותות ששם ה' במצרים, כדי שנדע שהוא ה' (מתוך שמות י', א'-ב'). האם אתם יודעים באיזו מכה מדובר, ילדים יקרים?"

"מכת הארבה, אבא."

"מצוין, ילדים. בספר "עבד המלך" כתוב שהתורה מייחדת מכה זו כי היתה לה השפעה יוצאת דופן. סיפור מכת הארבה יש בכוחו להחזיר ללבבותינו אמונה שלימה וחזקה בה' ובהשגחתו הפרטית בעולם."

"אבל תסביר לנו, בבקשה, אבא – מה כל כך מיוחד במכת הארבה? אנחנו רוצים לדעת זאת כדי לחזק את אמונתנו, כפי שאמרת!"

"בשמחה. המכה החלה בשעה שמשה היטה את מטהו על ארץ מצרים, וה' הביא על מצרים רוח קדים (מזרחית) כל היום

וכל הלילה. בבוקר, הביאה הרוח המזרחית את הארבה. הארבה ירד על כל ארץ מצרים ונח בכל גבולותיה. לא היה דבר כזה אי פעם, לא לפני כן ולא אחרי כן, שכן הוא כיסה את כל הארץ, עד כדי כך שהיה חושך בכל מקום. הארבה אכל את כל עשב הארץ ואת הפירות שהותיר הברד. לא נשאר שום צמח ירוק – לא עצים ולא עשבי השדה – בכל ארץ מצרים (מתוך שמות י', י"ג-ט"ו)."

"הארבה לא היה הארבה המוכר והרגיל. היתה זו מידה כנגד מידה שהוא אכל את כל עשב הארץ ואת כל הפירות שהותיר הברד, שכן היו אלה עבדים מבני ישראל שעיבדו את השדות האלה. ולא זו בלבד, אלא שהוא אכל אפילו את בגדי המצרים ואת תכשיטיהם, וחדר לתוך החדרים הפנימיים ביותר בבתיהם. ארבה רגיל אינו ארסי, אך לארבה זה היה ריר רעיל שהרג את המצרים. את זאת אנו לומדים מדברי פרעה על הארבה, 'ויסר [ה'] מעלי רק את המוות הזה.' (שמות י', י"ז)."

"באמת מדהים."

"ועוד לא סיימתי לספר, ילדים. היו כמה סוגים של ארבה. בדרך כלל, כשארבה מגיע, מדובר בלהקה של מין אחד בלבד, אך כאן הגיעו כל המינים בבת אחת."

"ספר לנו עוד, אבא!"

"בסדר, ילדים. הארבה נחשב למעדן באותם הימים. מכת ארבה היתה נחשבת אצל המצרים לברכה למצרים, שכן הם נהגו לאכול את היצורים הללו. על כן שמחו המצרים כשהארבה הגיע – שכן עתה יוכלו לאכול אותם! הם אפילו החלו למלוח אותם ולשמר